

Kovą gyventojai grįžo į baldų, statybinių medžiagų ir elektronikos parduotuves

Kovas prekybininkams ir paslaugų teikėjams buvo geresnis negu vasaris – tą rodo ir didesnė vidutinė vienos dienos atsiskaitymų vertė kortelėmis naudojant kortelių skaitytuvus. Palankesni rezultatai pasiekti dėl kovą mažesnių ribojimų, kai nuo mėnesio vidurio buvo leista veikti visoms parduotuvėms, turinčioms tiesioginį įėjimą pirkėjams iš lauko. Nors parduotuvės sulaukė mažesnių ribojimų veikti, internetinės prekybos rezultatai kovą nesuprastėjo.

Remiantis SEB banko duomenimis, atsiskaitymų vertė kortelėmis kovą buvo daugiau negu 10 proc. didesnė negu prieš metus. Tačiau iškart reikėtų priminti, kad praėjusių metų kovo 16 dieną įvesto karantino sąlygos buvo griežčiausios nuo pat pandemijos pradžios, žmonės vengė eiti net ir į dirbti galinčias parduotuves, o prekybininkai nebuvo taip pasiruošę parduoti prekių internetu. Todėl šis teigiamas metinis pokytis tiesiog rodo, kad prekybininkų rezultatai šių metų kovą buvo geresni negu prieš metus, kai ekonomika trumpam buvo ištikta šoko, tačiau jie dar buvo gerokai prastesni negu laikotarpiu tarp pirmo ir antro karantino.

Kovą, palyginti su vasariu ir sausiu, sparčiausiai ūgtelėjo atsiskaitymų kortelėmis vertė statybinių medžiagų, buitines įrangos, elektronikos prekių, baldų parduotuvėse, t. y. tuose prekybos sektoriuose, kuriuose yra daug didelio ploto ir atskirą įėjimą

turinčių parduotuvių, negalėjusių atverti durų nuo vasario vidurio. Padėjo ir tai, kad gyventojai nesibaimino sugužėti į šias parduotuves po trijų mėnesių tokių parduotuvių veiklos pertraukos. Pavyzdžiui, statybinių medžiagų ar baldų parduotuvėse atsiskaitymų kortelėmis vertė kovą buvo daugiau negu tris kartus didesnė negu sausį ar vasarį. Tačiau ji tebuvo maždaug ketvirtadaliu mažesnė negu rugsėjį ar spalį, kai nebuvo ribojimų. Balandis, jeigu epidemiologinė padėtis labiau nepablogės ir nebus sugrąžinti ribojimai, šioms parduotuvėms akivaizdžiai bus geresnis negu kovas.

Dėmesį patraukia ir tai, kad kovą, palyginti su ankstesniais mėnesiais, sparčiai augo gyventojų išlaidos mokant kortele medicinos ir odontologijos paslaugas teikiančiose įstaigose. Antro karantino metu tokios paslaugos nebuvo uždraustos, todėl sektoriaus nuotaikos yra visai kitokios negu pirmo karantino metu. Žmonės tik kiek mažiau lankėsi tokiose įstaigose gruodį ir sausį, tačiau, pagerėjus epidemiologinei padėčiai, sugrįžo į medicinos paslaugas teikiančias įmones. Tikėtina, kad balandį ir gegužę klientų išlaidos medicinos įstaigose bus dar didesnės.

Praėjusį mėnesį, pradėjus veikti didesniam skaičiui parduotuvių, tokiu augimo tempu, koks buvo sausį ar vasarį, jau nebeišsiskyrė parduotuvės, kuriose daugiausia prekiaujama maisto produktais. Lyginant su praėjusių metų kovą, rezultatas neįspūdingas, tačiau

reikia prisiminti, kaip prieš metus pandemijos pradžioje gyventojai tuštino didžiųjų prekybos tinklų parduotuvių lentynas atsargai pirkdami ir kruopas, ir tualetinį popierių. Per metus sumažėjo atsiskaitymų kortelėmis apyvarta ir vaistinėse, tačiau tai taip pat susiję su tuo, kad praėjusių metų kovą, prasidėjus pandemijai, gyventojai vaistinėse išleido daugiau negu įprastai.

Kaip ir sausį bei vasarį, sudėtingiausiai kovą sekė tiems sektoriams, kurių nemažai prekybos vietų įkurta prekybos centruose. Nors atsiskaitymų kortelėmis drabužių parduotuvėse vertė šių metų kovą buvo panaši kaip ir prieš metus, tačiau ji dar buvo maždaug 60 proc. mažesnė negu laikotarpiu tarp pirmo ir antro karantino. Tą patį galima pasakyti ir apie knygynų ar kosmetikos parduotuvių apyvartą.

Beje, tam tikruose prekybos sektoriuose dėl pandemijos gerokai sumažėjo atsiskaitymų grynaisiais pinigais, o daugėjo atsiskaitymų kortele. SEB banko duomenimis, kovą atsiskaitymų kortele gėlių parduotuvėse vertė sumušė rekordą, tačiau vargu ar tai rodo, kad gyventojai rekordiškai daug išleido gėlėms. Tiesiog daugiau prekybininkų sudarė galimybes atsiskaityti pirkėjams mokėjimo kortelėmis.

Nors kovą daugiau parduotuvių galėjo priimti pirkėjus, tai nepadarė didesnės įtakos internetinei prekybai. Atsiskaitymų SEB banko išduotomis kortelėmis internetu vertė pasiekė dar vieną mėnesio rekordą ir buvo beveik 50

proc. didesnė negu praėjusių metų kovą. Be to, vidutinė dienos atsiskaitymų apyvarta kortelėmis už kurjerių suteiktas paslaugas kovą buvo tik 2 proc. mažesnė negu vasarį ir net 2,5 karto didesnė negu prieš metus.

Kol kas oficialūs duomenys rodo, kad mažmeninė prekyba Lietuvoje antrą karantiną atlaikė geriau negu daugelis kitų Europos Sąjungos šalių, kuriose buvo taikomi įvairūs ribojimai. Mažmeninės prekybos apyvarta mūsų šalyje

lyginamosiomis kainomis vasarį buvo tik 0,1 proc. mažesnė negu prieš metus. Latvijoje mažmeninės prekybos apyvarta vasarį buvo 8,5 proc., Vokietijoje 5,3 proc. mažesnė negu prieš metus. Tiesa, Lietuva nusileido Estijai ir Lenkijai, kuriose prekybos apyvartos augimas siekė atitinkamai 3,7 ir 4 proc., tačiau ten ir prekybos ribojimų vasarį beveik nebuvo.

Nors epidemiologinė padėtis ir negerėja, tačiau didėja tikimybė, kad balandžio viduryje bus leista

atsidaryti visoms parduotuvėms, ir tikrai visų prekybininkų rezultatai bus dar geresni. Šių metų pradžioje dirbančiųjų pajamos augo sparčiau negu vartojimo išlaidos, indėliai didėjo, todėl labai tikėtina, kad gyventojai bus linkę išlaidauti artimiausiais mėnesiais, ir tai darys teigiamą įtaką prekybos ir paslaugų sektoriams. Dabar svarbiausia sušvelninti trečiąją viruso bangą, nes nauji ribojimai vėl sustabdytų atsigavimą.

SEB banko ekonomistas Tadas Povilauskas, tel. (8 5) 268 2521, e. paštas tadas.povilauskas@seb.lt